

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-145

19/02/2020

ქ. თბილისი

ცაგერის მუნიციპალიტეტში შპს „აკვაჰიდროენერჯის“ ლაჯანურის ჰესების კასკადის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე („ლაჯანური 3 ჰესის“ კომუნიკაციების განსხვავებული სქემატური განლაგება) სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „აკვაჰიდროენერჯის“ მიერ, გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ცაგერის მუნიციპალიტეტში, ლაჯანურის ჰესების კასკადის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების („ლაჯანური 3 ჰესის“ კომუნიკაციების განსხვავებული სქემატური განლაგება) პროექტის სკრინინგის განცხადება.

ცაგერის მუნიციპალიტეტში, მდ. ლაჯანურზე ჰესების კასკადის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაცემულია ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N66 (25.09.2017), რომლის მიხედვით ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის მშენებლობა დაგეგმილია ცაგერის მუნიციპალიტეტში, ლაჯანურის ხეობაში, მდ. ლაჯანურზე და მის შენაკად მდ. თარიგონზე. ჰესების კასკადი იქნება სამსაფეხურიანი (ლაჯანური 1 ჰესი, ლაჯანური 2 ჰესი, ლაჯანური 3 ჰესი). წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ამ დროისთვის პროექტის ფარგლებში რაიმე ტიპის სამშენებლო სამუშაოები შესრულებული არ არის.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის N66 (25.09.2017) დასკვნის შესაბამისად, ლაჯანური 3 ჰესი წარმოადგენს ბუნებრივ ჩამონადენზე მომუშავე მცირე სიმძლავრის ჰესს, რომლის საპროექტო ხარჯი იქნება 8,2 მ³/წმ. აღნიშნულიდან გამომდინარე შერჩეულია მცირე სიმძლავრის დამბა, რათა ზედა ბიეფში შეიქმნას მცირე აუზი, წყლის სადაწნეო მილსადენისკენ გადამისამართების მიზნით.

ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტი ითვალისწინებს ლაჯანური 3 ჰესის ძირითადი კომუნიკაციების (სათავე ნაგებობა, ჰესის შენობა, მილსადენი) განლაგების ადგილების, ასევე ზოგიერთი ტექნიკური პარამეტრის და ენერგეტიკული მახასიათებლების ცვლილებას:

- პროექტში ცვლილებების შეტანამდე ლაჯანური 3 ჰესის სათავე ნაგებობის განთავსება დაგეგმილი იყო მდინარის კალაპოტის 757 მ ნიშნულზე, ხოლო ჰესის სააგრეგატო შენობის განთავსება - 659.85 მ ნიშნულზე. პროექტში შეტანილი ცვლილების მიხედვით, სააგრეგატო შენობა განთავსდება ქვედა დინებაში 612 მ ნიშნულზე (GPS კოორდინატები: X - 324958; Y - 4723649), ხოლო დამბის

განთავსების ნიშნულმა გადაინაცვლა მდინარის ზედა დინებაში დაახლოებით 120 მ მანძილის დაშორებით (GPS კოორდინატები: X - 329425; Y - 4726981). აღნიშნული ცვლილებების გათვალისწინებით სადაწნეო მილსადენის სიგრძე გაიზარდა 1952 მეტრით (4129 მეტრიდან 6081,34 მეტრამდე). ძველი პროექტით სათავე ნაგებობის საინჟინრო კონსტრუქცია მდებარეობდა ზურმუხტის ქსელის უბნის „რაჭა-ლეჩხუმის GE0000058“ ფარგლებში, ხოლო განახლებული პროექტით სათავე ნაგებობის კონსტრუქცია აღარ მოხვდება აღნიშნულ უბანზე.

- განახლებული პროექტით შეიცვალა სადაწნეო მილსადენის ძველი დერეფანი და გადაინაცვლა მდ. ლაჯანურის კალაპოტისკენ, რითაც მილსადენი 50-70 მეტრით დაშორდა ლაშიჭალას საკურორტო ზონას. მილსადენის მდ. ლაჯანურისგან დაცვის მიზნით, შესაბამის ადგილებში გათვალისწინებულია ნაპირდამცავი ნაგებობების (გაბიონების) მოწყობა, რომელის კონსტრუქციები გათვალისწინებული იქნება მდინარის წყალდიდობის 200 წლიანი განმეორებადობის მიხედვით. გაბიონის კედლები შეივსება ექსკავაციის პროცესში მოპოვებული მასალით. ფერდობების მხარეს, იქ სადაც გათვალისწინებულია ექსკავაცია ტრანშეის მოსაწყობად, მოხდება გრუნტის გამაგრება ანკერების გამოყენებით .
- ძველი პროექტის მიხედვით დამბის სიმაღლე სამირკველის ჩათვლით შეადგენდა 10 მ-ს, ხოლო განახლებული პროექტით დამბის საერთო სიმაღლე მდინარის კალაპოტიდან იქნება 4,9 მ (სამირკველის გარეშე - 3 მ), ხოლო დამბის ფუძის საერთო სიგანე იქნება 6,4 მ. წყალგადამშვები დამბის თხემის საერთო სიგრძე იქნება - 70 მ, თუმცა აღსანიშნავია, რომ წყალმიმღები ნაწილი განლაგებული იქნება მხოლოდ 30 მ სიგრძეზე.
- პროექტით, ასევე შეიცვალა თევზსავალის ადგილმდებარეობა, პარამეტრები და მიღებული იქნა ბუნებრივთან მიახლოებული ტიპის თევზსავალის მოწყობის გადაწყვეტილება, რომელსაც ძველი პროექტით გათვალისწინებული საფეხურებიანი ტიპის თევზსავალთან შედარებით, გარემოსდაცვითი კუთხით გააჩნია უპირატესობა რაც უზრუნველყოფს მდ. ლაჯანურში მობინადრე თევზების ზედა ბიეფში მარტივად გადაადგილებას, აღნიშნული თევზსავალის კონსტრუქცია უზრუნველყოფს ბუნებრივი მდინარისეული საფეხურების და დაქანების იმიტირებას. თევზსავალის აშენება დაგეგმილია ადგილობრივად მოპოვებული მდინარისეული ნატანის გამოყენებით. პროექტის მიხედვით თევზსავალის სიგრძე 25 მეტრის ნაცვლად, იქნება 66 მ. თევზსავალის აუზების რაოდენობა ძველი პროექტით შეადგენდა 25-ს, ხოლო ახალი პროექტით იქნება 35. აუზის საპროექტო პარამეტრებია: სიგრძე 2 მ; სიგანე 1,9 მ; წყლის სიღრმე 60 სმ; დახრა 5 %; გასასვლელის სიგანე 0,2 მ; წყლის ხარჯი - 0,62 მ³/წმ.
- ძველი პროექტით გათვალისწინებული იყო ორი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა, საიდანაც ერთი სამშენებლო ბანაკის ტერიტორია ხვდებოდა ზურმუხტის ქსელის უბნის „რაჭა - ლეჩხუმის GE0000058“ ფარგლებში. განახლებული პროექტით მოეწყობა მხოლოდ ერთი სამშენებლო ბანაკი (GPS კოორდინატები X – 329675; Y – 4727258), რომელიც არ ხვდება ზემოაღნიშნული უბნის ფარგლებში. აღნიშნული ბანაკის მშენებლობა გათვალისწინებული იყო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით N66.

- განახლებული პროექტის თანახმად, მშენებლობის დროს წარმოქმნილი გრუნტი სრული მოცულობით გამოყენებული იქნება სამშენებლო სამუშაოებში (მისასვლელი გზების მოწყობა, ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელება და სხვ...), აღნიშნულიდან გამომდინარე კონკრეტულად ლაჯანური 3 ჰესის პროექტისთვის დამოუკიდებელი სანაყარო, რომელიც მდებარეობდა „რაჭა - ლეჩხუმის GE0000058“ უბნის ფარგლებში აღარ მოეწეობა.

ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის მიხედვით იცვლება ჰესის ენერგეტიკული პარამეტრებიც. ძველი პროექტით განსაზღვრული დადგმული სიმძლავრე 7,19 (ელექტროენერჯის წლიური გამომუშავება 43,97 გვტ.სთ) მეგავატიდან გაიზრდება 9,99 (ელექტროენერჯის წლიური გამომუშავება 50,23 გვტ.სთ) მეგავატამდე. ჰესის წყალმიმღები დაპროექტებულია მდინარის კალაპოტში. სათავე ნაგებობა გაანგარიშებულია მდინარის 100 წლიანი განმეორებადობის მაქსიმალური ხარჯის $Q_{100} = 381.00 \text{ მ}^3/\text{წმ}$ პირობებში. დამბის ტანში მოწყობილი წყალმიმღების ზომებია: სიგანე - 2 მ; სიგრძე - 30; დახრილობა 10°. დამბის თხემზე გადადინებული წყლის ფენის სიმაღლე იქნება 1,85 მ. პროექტის მიხედვით, ასევე შეიცვლება ძალოვანი ტრანსფორმატორების რაოდენობა და სიმძლავრე. ძველი პროექტით გათვალისწინებული იყო ერთი 10 მვა სიმძლავრის ტრანსფორმატორი გამოყენება, ხოლო ახალი პროექტით მოხდება ორი 7,9 მვა და 4 მვა ტრანსფორმატორების გამოყენება.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, წყალმიმღებში მოხვედრილი მდინარის წყალი შეიცავს შეტივნარებულ ნაწილაკებს, რომლის გაწმენდისა და ფსკერზე დალექვისთვის საჭიროა წყლის ნაკადის შენელება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დამბის მარცხენა მხარეს დაგეგმილია სალექარის მოწყობა, რომელიც დაპროექტებულია 0,40 მმ წყალმიმღებთან. განახლებული პროექტით სალექარის სიგანე იქნება 7,70 მ, სიმაღლე 3,85 მ, სიგრძე - 35 მ და აღჭურვილი იქნება ორი სექციით. შეტივნარებული მასალისაგან გაწმენდილი წყალი გადავა სადაწნეო მილსადენში. წყალსაგდების მთავარი დანიშნულება იქნება ზედა ბიეფში დაგროვილი ნატანის გადამისამართება ქვედა დინებისკენ. წყალსაგდები იქნება მართკუთხა ფორმის, სიგანით 2 მ.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, დამბის ქვედა ბიეფში ეროზიული პროცესებისგან დასაცავად მოეწყობა ენერჯის ჩამქრობი (ქვანაყარის გამოყენებით). სათავე ნაგებობის მშენებლობა გათვალისწინებულია ორ ეტაპად, ზედა და ქვედა ბიეფის კოფერდამების გამოყენებით. სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მოეწყობა ზედა და ქვედა კოფერდამები მიწაყრილების გამოყენებით, კოფერდამებს შორის სადერივაციო ტრაქტით. აღნიშნული დროებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობის შემდგომ დაიწყება სათავე კვანძის მშენებლობა. საწყის ეტაპზე მდინარის ბუნებრივი კალაპოტი გატარდება სადერივაციო ტრაქტით, ხოლო მდინარის ხარჯის გატარება მოხდება სათავე კვანძის ინფრასტრუქტურის გამოყენებით. სამშენებლო სამუშაოების შემდეგ ეტაპზე დაიწყება სათავე კვანძის მეორე ნაწილის მშენებლობა. როდესაც ორივე ეტაპის ბეტონის ყველა სამუშაო შესრულდება, შესაძლებელი იქნება ჰიდრო-მექანიკური დანადგარების განთავსება. უშუალოდ ლაჯანური 3 ჰესის მშენებლობის ეტაპზე დასაქმებულ პირთა სავარაუდო რაოდენობა იქნება 50, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმდება - 10 ადამიანი. სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 2 წლის განმავლობაში.

ძველი პროექტის მიხედვით სადაწნეო მილსადენის დერეფანი გადიოდა მდ. ლაჯანურის მარცხენა ნაპირზე, საავტომობილო გზის მიმდებარედ, ხოლო განახლებული პროექტით დერეფნის გადატანა მოხდა მდ. ლაჯანურის კალაპოტისკენ, რითაც სადაწნეო მილსადენი დაშორდა ლაშიჭალას საკურორტო ზონას და საავტომობილო გზას. სათავე ნაგებობის გადანაცვლების გამო მილსადენის სიგრძე გაიზარდა 1952,34 მეტრით და სადაწნეო მილსადენის ჯამური სიგრძე 4129 მ-ს ნაცვლად, გახდება 6081,34 მ. მილსადენის დიამეტრი იქნება 2100 მმ (2,1 მ) (ძველი პროექტით 1,75-1,85 მ), დაწნევით 6-20 ბარი. მილსადენის მოწყობა მოხდება მიწისქვეშ. ტრანშეის მინიმალური გადაფარვა იქნება 30 სმ, ხოლო განსაკუთრებულ უბნებზე (ადგილები, სადაც შესაძლოა მოხდეს მილსადენის დაზიანება) 50 სმ. მილსადენის ფსკერზე მოეწყობა ქვიშის საგები. ტრანშეის სიგანე იქნება 3,9 მ. განახლებული პროექტის მიხედვით მილსადენი ოთხ ადგილზე გადაკვეთს მდინარე ლაჯანურის მარცხენა შენაკადს. პირველი, მესამე და მეოთხე გადაკვეთა მოხდება 10 მეტრის სიგრძეზე, ხოლო მეორე გადაკვეთა 15 მ სიგრძეზე (ჯამური სიგრძე 45 მ). მილსადენის შენაკადებთან გადაკვეთა შესრულდება მიწისქვეშა (დიუკერი) გადაწყვეტით, ბეტონის გარსაცმში მოწყობით. მილსადენი, ასევე სამ უბანზე გადაკვეთს არსებულ გრუნტის საავტომობილო გზას (პირველ უბანზე გადაკვეთის მანძილია 10 მ, მეორეზე 35 მ, მესამეზე 20 მ - ჯამური სიგრძე 65 მ) აღნიშნულ უბნებზეც მოხდება ბეტონის გარსაცმის გამოყენება. მილსადენის დაცვის მიზნით ბეტონის გარსაცმის მოწყობა, ასევე გათვალისწინებულია იმ მონაკვეთებზე, სადაც მილსადენის ტრასა უახლოვდება მდ. ლაჯანურის კალაპოტს და გრუნტის წყლების ამომგდები ძალა მაღალია (დაახლოებით 1055 მ სიგრძეზე).

ძველი პროექტის მიხედვით ძალური კვანძის საპროექტო ზომები იყო 36,5 მ და 19,8, ხოლო განახლებული პროექტით იქნება 49 მ და 36 მ. რაც შეეხება ნამუშევარი წყლის გაშვებას, პროექტით გათვალისწინებული იყო წყლის გამყვანი არხით გაშვება მდ. ლაჯანურში. ახალი პროექტის მიხედვით აღნიშნული არხის სიგრძე შემცირებულია.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით „ლაჯანური 3 ჰესის“ პროექტში შეტანილი ცვლილებების მიუხედავად, სამშენებლო სამუშაოების წარმართვა იგეგმება წინასწარ შედგენილი გეგმა-გრაფიკის მიხედვით, რომლის თანმიმდევრობა და ორგანიზაციის საკითხები პრაქტიკულად უცვლელი რჩება 2017 წლის გზშ-ის ანგარიშში მითითებულ მონაცემებთან მიმართებაში.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების პერიოდში წყალმომარაგებისა და წყალარინების საკითხები პრაქტიკულად არ შეცვლილა. ტექნიკური მიზნებისთვის მოხდება მდ. ლაჯანურის წყლის გამოყენება (წყალაღება მოხდება ტუმბოს საშუალებით), ხოლო სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული იქნება ადგილობრივი წყაროს წყლები. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების ჩაშვება მოხდება საასენიზაციო ორმოში ან გამოყენებული იქნება ბიოტუალეტი. ჩამდინარე წყლებით მდინარის დაბინძურება შეიძლება მოხდეს გაუთვალისწინებელ შემთხვევებში, განსაკუთრებით მდინარის კალაპოტში ან კალაპოტის სიახლოვეს ჩასატარებელი სამუშაოებისას. ამასთან აღსანიშნავია, რომ პროექტში შეტანილი ცვლილება, რომლის მიხედვით სადაწნეო მილსადენის სიგრძე გაიზარდა და დერეფანმა გადაინაცვლა მდინარის კალაპოტის მიმართულებით, გარკვეულწილად ზრდის ზედაპირული წყლის ობიექტის

დაბინძურების რისკს. აღნიშნულთან დაკავშირებით გათვალისწინებულია 2017 წლის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები გატარება.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევა, სამშენებლო სამუშაოების (ძირითადად მიწის სამუშაოებს) მიმდინარეობის დროს შესაბამისი ტექნიკური საშუალებებისა და ტრანსპორტის გამოყენებას უკავშირდება. წარმოდგენილ გაანგარიშებებში, ემისიების ძირითად წყაროებად მიჩნეულია სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებული სტაციონალური და მოძრავი წყაროები, მათ შორის ბეტონის კვანძი და სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქრო. აღსანიშნავია, რომ განახლებული პროექტით, გაფრქვევის წყაროები განლაგებული იქნება კურორტ ლაშიჭალიდან მოშორებით, რაც შეამცირებს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევით გამოწვეულ ზემოქმედებას დასახლებულ პუნქტთან. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა კონცენტრაციების გაანგარიშებისას, გათვალისწინებული იქნა სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიიდან 350 მეტრში მდებარე შენობა-ნაგებობა, რომელიც წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად საცხოვრებლად არ გამოიყენება. გაანგარიშების თანახმად, როგორც ზემოაღნიშნულ შენობა-ნაგებობასთან (350 მ), ასევე კურორტ ლაშიჭალას საზღვართან და 500 მეტრიანი რადიუსის ფარგლებში მავნე ნივთიერებების ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციების გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება. მიუხედავად ამისა, სამშენებლო სამუშაოების პროცესში გატარდება 2017 წლის გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული შემარბილებელი ღონისძიებები.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ჰესის კომუნიკაციების განლაგების ცვლილებების გათვალისწინებით, ასევე შემცრიდა ხმაურითა და ვიბრაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედება კურორტ ლაშიჭალაზე. ხმაურის დონეების გავრცელების გაანგარიშების თანახმად, მშენებლობის ეტაპზე საკურორტო ზონასთან ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს 36 დეციბალს. ჰესის ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის ძირითადი გამომწვევი წყარო იქნება სააგრეგატო შენობა, სადაც მოწყობილი იქნება ჰიდროტურბინები. ძველი პროექტის მიხედვით, ჰიდროტურბინების ფუნქციონირების ფაქტორით საკურორტო ზონასთან ხმაურის მოსალოდნელი დონეები შეადგენდა 23 დბა-ს, ხოლო განახლებული პროექტით სააგრეგატო შენობა კიდევ უფრო მოშორებით განთავსდება საკურორტო ზონასთან, რაც შეამცირებს ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელებას დასახლებულ პუნქტში. ზემოაღნიშნული ცვლილებები ძველ პროექტთან შედარებით შეამცირებს პროექტის განხორციელების შედეგად ხმაურის და ვიბრაციის გავლენას დასახლებულ პუნქტზე.

ჰესების კასკადის სხვა საფეხურებთან შედარებით „ლაჯანური 3 ჰესი“ მშენებლობის შედეგად წარმოქმნილი გრუნტის შედარებით მცირე რაოდენობით ხასიათდება. ძველი პროექტის მიხედვით სამშენებლო სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი გრუნტის რაოდენობა დაახლოებით 60000 მ³-ს შეადგენდა, რაც მილსადენის სიგრძის გაზრდის შედეგად იზრდება 70000 მ³-მდე. გარდა ამისა, წარმოქმნილი ქანების დიდი ნაწილი შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს პროექტში (ნაპირდამცავი ნაგებობების მოწყობისთვის და სხვა საჭირო სამუშაოებისთვის). ამასთან, ცაგერის მუნიციპალიტეტის მერიასთან შეთანხმებით ინერტული ნარჩენები გამოყენებული იქნება ისეთი ტერიტორიების ამოსავსებად, რომლებიც საჭიროებს ვერტიკალურ გეგმარებას შემდგომი უარყოფითი

პროცესების (ეროზია, დაჭაობება და სხვ.) თავიდან ასაცილებლად. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ფუჭი ქანების დამატებითი რაოდენობის გამო ახალი სანაყარო ტერიტორიების მოძიება საჭირო არ არის. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ისევე, როგორც ძველი პროექტის შემთხვევაში ნაყოფიერი ფენა დროებით დასაწყობდება სადაწნეო მილსადენის მომიჯნავედ, შემდეგ GPS კოორდინატებზე: X – 326850 Y – 4723833; X – 326854 Y – 4723842; X – 326866 Y – 4723835; X – 326860 Y – 4723825, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ ნაყოფიერი ფენა ძირითადად გამოყენებული მილსადენის დერეფნის მომიჯნავედ დამუშავებული ან/და შემთხვევით დაზიანებული უბნების სარეკულტივაციო სამუშაოებში. ნიადაგის წინასწარ მოხსნის, დროებითი შენახვის და შემდგომი სარეკულტივაციო სამუშაოები შესრულდება 2017 წლის გზშ-ის ანგარიშში მოცემული პირობების შესაბამისად.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით „ლაჯანური 3 ჰესის“ საპროექტო არეალში ვიზუალური დათვალიერების შედეგად წარმოდგენილი არ არის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, ხოლო არქეოლოგიური ძეგლების გამოვლენის/ზემოქმედების რისკი დაბალია, ვინაიდან საპროექტო სამუშაოები მიმდინარეობს ძირითადად კალაპოტისპირა ზოლში.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ენერგეტიკული პარამეტრის გაზრდის მიუხედავად, ყველა საპროექტო ნაგებობა მოეწყობა არსებული გრუნტების ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების გათვალისწინებით, ასევე საპროექტო კვეთისთვის გათვალისწინებული იქნება მდ. ლაჯანურის მაქსიმალური წყლის ხარჯები. აღნიშნულიდან გამომდინარე პროექტი მასშტაბურ ავარიას/კატასტროფას არ უკავშირდება.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, მშენებლობის ეტაპზე კურორტ ლაშიჭალაზე (ტურისტული პოტენციალის გათვალისწინებით) მოსალოდნელი ზემოქმედების მნიშვნელოვანი პრევენციული ღონისძიებაა „ლაჯანური 3 ჰესის“ დერეფანში სამუშაოების წარმოების შეზღუდვა ზაფხულის განმავლობაში. ასევე გასათვალისწინებელია, რომ პროექტის განხორციელებისას არსებობს ლაშიჭალას მინერალური წყლების საბადოზე ზემოქმედების რისკები. აღნიშნული მინერალური წყლების გამოსვლა ხდება ბუნებრივი წყაროების სახით. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, მილსადენის გაყვანის პროცესში რაიმე სახის ზეგავლენა მინერალურ წყაროებზე მოსალოდნელი არ არის, თუმცა კურორტ ლაშიჭალას მინერალური წყაროების დებეტზე და წყლის ხარისხზე ჰესების კასკადის ექსპლუატაციისას ნეგატიური ზემოქმედების გარკვეული რისკი არსებობს. აღნიშნულთან დაკავშირებით, მინერალური წყაროების დებეტზე და ხარისხზე მოხდება სისტემატური დაკვირვება და მიღებული შედეგების საფუძველზე შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა.

ლაჯანური 3 ჰესის მშენებლობისათვის შერჩეული ახალი დერეფანი მდებარეობს სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე, კერძოდ ეროვნული სატყეო სააგენტოს, ცაგერის სატყეო უბნის ორბელის სატყეოს უბნებში, საერთო ფართობით - 14439 მ². აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, სსიპ „ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან“ შეთანხმების მიზნით მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად ახალ ტერიტორიებზე ჩატარდა მერქნული რესურსის აღრიცხვის სამუშაოები. ძირობრივი აღრიცხვის დროს სატაქსაციო

უბანზე აღირიცხა 8 სანტიმეტრი და მეტი დიამეტრის ყველა მერქნიანი სახეობები, ასევე 8 სანტიმეტრზე ნაკლები ხეები და ბუჩქები. სატყეო ფონდის ტერიტორიაზე 8 სანტიმეტრზე მეტი ამოსაღები მერქნული რესურსების რაოდენობაა 517, ჯამური მოცულობით 74,51 მ³, ხოლო 8 სანტიმეტრზე ნაკლები რესურსების რაოდენობაა 6467 ჯამური მოცულობით 1,97 მ³. პროექტის ფარგლებში სატყეო ფონდის ტერიტორიიდან ჯამში მოსაჭრელი ხე-მცენარეების და ბუჩქების ჯამური მოცულობა შეადგენს 76,48 მ³-ს (ძველი პროექტის მიხედვით 138,97 მ³). რაც შეეხება წითელი ნუსხის სახეობებს, შეცვლილი პროექტით ზემოქმედების ქვეშ ექცევა 8 სმ-ზე მეტი დიამეტრის ორი ძირი კაკლის ხე და ერთი ძირი წაბლი (ცვლილებების შეტანამდე ეს მაჩვენებელი შეადგენდა 5 ძირი კაკლის ხეს და 1 ძირ წაბლს). წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, პროექტის განხორციელების პერიოდში გათვალისწინებულია ძირითადად ბალახოვან და ბუჩქოვან მცენარეებზე ზემოქმედება, თუმცა შესაძლოა ზემოქმედება მოხდეს ახალგაზრდა თხმელის, მინდვრის ნეკერჩხლის, ტირიფის და სხვა სახეობის ხე-მცენარეებზე. წარმოდგენილი მერქნული რესურსის აღრიცხვის შედეგების თანახმად „ლაჯანური 3 ჰესის“ ახალ სამშენებლო ამოღებას ექვემდებარება 8 სანტიმეტრზე მეტი სიმაღლის 2587 ძირი ხე.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ცაგერის მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

აღსანიშნავია, რომ განახლებული პროექტით, ორის ნაცვლად მოეწყობა ერთი სამშენებლო ბანაკი, რომელიც გათვალისწინებული იყო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N66-ით, ხოლო სანაყაროების მოწყობა აღარ მოხდება, ასევე სათავე ნაგებობის საინჟინრო კონსტრუქციის ადგილმდებარეობის გადანაცვლებით, სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება აღარ მოხდება ზურმუხტის ქსელის უბნის „რაჭა - ლეჩხუმის GE0000058“ ფარგლებში, ასევე შემცირებულია სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში ამოსაღები ხეებისა და ბუჩქების რაოდენობა და მათი მოცულობები, ამასთან უმჯობესდება თევზსავალის ჰიდრავლიკური პარამეტრები, რაც უზრუნველყოფს მდ. ლაჯანურში მობინადრე თევზების ზედა ბიეფში მარტივად გადაადგილებას, აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, განახლებული პროექტის მიხედვით, მცირდება ბიომრავალფეროვნების კომპონენტებზე და დასახლებულ პუნქტზე ზემოქმედება. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პროექტში შეტანილი ცვლილებები თავისი სპეციფიკისა და მასშტაბებიდან გამომდინარე არ იწვევს ექსპლუატაციის პირობების ისეთ ცვლილებას, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს გეოლოგიურ, ფიზიკურ და ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების რისკების გაზრდა და შესაბამისად გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „აკვაჰიდროენერჯის“ ლაჯანურის ჰესების კასკადის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება („ლაჯანური 3 ჰესის“ კომუნიკაციების განსხვავებული სქემატური განლაგება) არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „აკვაჰიდროენერჯიმ“ სადაწნეო მილსადენის კორექტირებული დერეფნის მდ. ლაჯანურის მარცხენა ღვარცოფული შენაკადის გადაკვეთის ადგილზე (GPS კოორდინატები: X – 326565; Y - 4723704) ჰიდრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით, საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს ცვლილებას დაქვემდებარებული მონაკვეთისათვის დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა;
3. შპს „აკვაჰიდროენერჯი“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2017 წლის 25 სექტემბრის ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N66-ით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „აკვაჰიდროენერჯის“;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „აკვაჰიდროენერჯის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ცაგერის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
7. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი